

prostredia, čím sa stávajú politicky významnými. Popri ekonomických, politických, sociálnych a kultúrnych faktoroch, trhu, reklamy, demografických, resp. populačných faktoroch a technického rozvoja sa sem zaraďujú postoje, názory, presvedčenia, hodnotové hľadiská, správanie jednotlivca, domácnosti, komunít a celej ve-

rejnosti. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že spoločným menovateľom všetkých sociálno-ekonomických hybných síl je uspokojovanie rastúcich potrieb človeka.

Napriek celému radu informácií a odborných argumentov je stále dosť obtiažne presvedčiť širokú populáciu a zodpovedných o celospoločenskom význame pôdy a jej

degradácie a o potrebe nápravných opatrení. Je žiaduce si uvedomiť, že nie kvôli degradácii pôdy samotnej, resp. poškozovaniu životného prostredia by ľudia mali meniť spôsob života – ale kvôli kvalite života ľudí samých.

Ing. Radoslav Bujnovský, CSc.
VÚPOP Bratislava

Priority Portugalska predsedajúcej krajiny Rady EÚ

V zmysle rotačného princípu dňa 1. júla 2007 prebralo Portugalsko post predsedajúcej krajiny Rady EÚ na najbližších šesť mesiacov. Od svojho vstupu v roku 1986 Portugalsko stálo na čele EÚ už dvakrát - v roku 1992 a v roku 2000. Prvé predsedníctvo sa nieslo v znamení podpísania Maastrichtskej zmluvy, zatiaľ čo druhé predsedníctvo zostane zapísané v kronikách vďaka tzv. Lisabonskej agende, ktorej cieľom je urobiť z únie najkonkurencieschopnejšiu a najdynamickejšiu ekonomiku sveta. V poradí druhé portugalské predsedníctvo sprevádzala tiež politická izolácia Rakúska vzhľadom na sankcie, ktoré zvyšných 14 krajín EÚ uvalilo na Viedeň po vstupe nacionalistickej Slobodnej strany Rakúska (FPÖ) do vlády. V Bruseli má Portugalsko silné zastúpenie; Európskej komisii predsedá bývalý portugalský premiér José Manuel Barroso, zasadnutia Rady EÚ povedú počas nadchádzajúceho polroka portugalskí ministri, vrátane šéfa diplomacie Luísa Amada, ministra financií Teixeira dos Santos či ministra spravodlivosti Alberta Costu.

Ako hlavnú prioritu predsedníctva si Portugalsko stanovilo vypracovanie novej zmluvy EÚ, ktorá nahradí odmietnutú euroústavu a bude podľa portugalských predstaviteľov pre Lisabon „prioritou priorít“. Pôjde o úlohu pre medzivládnu konferenciu (IGC), ktorá začala 23. – 24. júla 2007 a má sa ukončiť do októbrového samitu v Lisabone. Práve nová, reformná zmluva by mala uľahčiť záväzky, ktoré má EÚ v otázke ďalšieho rozširovania voči západnému Balkánu a Turecku. Portugalské predsedníctvo zdôrazňuje, že prijaté záväzky je potrebné dodržiavať. Lisabon medzi svoje priority začlenil aj úspešnú realizáciu rozšírenia schengenského priestoru. Kontroly na pozemných a riečnych hraniciach medzi terajšími členmi „Schengenu“ a deviatimi novými členskými krajinami EÚ, vrátane Slovenska, by sa mali odstrániť v posledný deň tohto roka, letiská

sa pripoja koncom marca 2008. Energetická bezpečnosť a boj proti klimatickým zmenám zostávajú aj v agende portugalského predsedníctva. Portugalské predsedníctvo chce ďalej pracovať na návrhoch na podporu legálnej migrácie a boji proti ilegálnym imigrantom, vrátane zlepšenia spolupráce s krajinami pôvodu. V oblasti hospodárstva má byť stredobodom pozornosti úplná liberalizácia poštových služieb, finančné služby, Lisabonská stratégia a inovácie. V oblasti zahraničnej politiky budú témami rozhovorov vzťahy s Ruskom, Ukrajinou, USA, Afrika a tradične aj Blízky východ, Irán, Irak a Afganistan.

V environmentálnej oblasti sa portugalské predsedníctvo prioritne zameralo na riešenie týchto priorít:

Nedostatok vody a sucho - hlavná téma neformálneho zasadnutia ministrov životného prostredia, ktoré sa uskutočnilo v dňoch od 31. 8. do 1. 9. v Lisabone. Portugalské predsedníctvo (ďalej PT PRES) obdržalo oznámenie Európskej komisie k tejto téme, ktoré bude vstupom do diskusie ministrov životného prostredia, výstupy budú zapracované do záverov Rady Európskej únie v októbri. Uvedená téma je relevantná aj v kontexte klimatických zmien, a preto by mala byť prioritou pre všetky členské štáty, snahou je vybudovať celoeurópsku dimenziu riešenia tohto problému.

Zmena klímy - Rada Európskej únie bude v súvislosti s prípravou 13. konferencie strán rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (Bali, 3. - 14. 12. 2007) a v kontexte problematiky nedostatku vody a sucha diskutovať o „Zelenej knihe o adaptácii na zmenu klímy“.

Podnikanie a biodiverzita (B&B – business & biodiversity) - snahou Portugalska je zapojenie podnikovej sféry do riešenia zachovania biodiverzity. V novembri sa uskutoční v Lisabone konferencia na túto tému pod záštitou PT PRES.

Portugalské predsedníctvo by chcelo dosiahnuť politickú dohodu k návrhu smernice o kvalite palív a návrhu smernice o ochrane pôdy. Portugalsko chce zintenzívniť rokovania k návrhu smernice o zahrnutí letectva do európskej schémy obchodovania s emisiami CO₂. V druhom čítaní budú prero-

Generálny riaditeľ DG Environment Európskej komisie Peter Mogens Carl (zľava) s portugalským ministrom životného prostredia, územného plánovania a regionálneho rozvoja Franciscom Nunesom Correiaom (Lisabon, september 2007)

kované dva návrhy - smernica o ochrane ovzdušia a smernica o morskej stratégii.

Okrem týchto prioritných tém je záujem venovať sa Stratégii udržateľného rozvoja EÚ a to v súvislosti so záväzkom EÚ vyhodnocovať plnenie stratégie v dvojiročných intervaloch.

Európska komisia by mala predložiť správu o pokroku založenú na národných správach v septembri 2007. Nakoľko ide o prierezovú tému, PT PRES plánuje vytvoriť pracovnú skupinu priateľov predsedníctva, ktorá bude preskúmať túto otázku.

V druhom polroku tohto roka sa uskutoční množstvo podujatí na rôznych úrovniach, ktoré sa portugalské predsedníctvo rozhodlo zorganizovať v Lisabone, Porte a ďalších portugalských mestách. Oficiálne zasadnutia Rady EÚ sa budú konať tradične v Bruseli, okrem októbra, kedy sa ministri stretávajú v Luxemburgu. Program podujatí odštartoval 2. júla v Porte stretnutím Európskej komisie s portugalskou vládou. Portugalské predsedníctvo vyvrcholí decembrovým samitom v Bruseli.

Logom portugalského predsedníctva sa stala modrá kvetina - kamélia, ktorá má podľa autorov stelesňovať symbol súčasného Portugalska, jeho modernosti, harmónie, morí, transparentnosti a otvorenosti. Jednotlivé lupene symbolizujú prínos jednotlivých členských krajín k budovaniu Európy. Schopnosť kvetiny meniť farbu podľa národných vlajok má symbolizovať otvorenosť portugalského predsedníctva spolupráci s každou členskou krajinou únie.

Mgr. Miroslav Beriac
MŽP SR

